

Friday for Future alla fredagar



Varje fredag samlas vi för klimatstrejk på Stortorget eller för digital strejk så länge omikron härjar.

Vi vill att Sverige och Lund medverkar till att hålla den globala temperaturökningen under 1.5 grader, uppfyller Parisavtalet, verkar för klimaträttvisa och lyssnar på den bästa samlade vetenskapen.

[När plommonen blommar bak bollplanerna](#)



Foto: Gunge

Trehundra superyachter...

Trehundra superyachter
som ryska oligarker
cruisar runt på
släpper ur lika mycket
årligen
som tio miljoner
Burundier.

Shora Esmailian
(*Utan skog, inget liv, Sydsvenskan 20/3*)

Scilla, scilla, blåstjärna och vårstjärna av Ulf N



Vårstjärna, Scilla forbesii, i Stadsparken

Det råder viss förvirring kring namnet på de två blåblommande växter som så här års breder ut sig i kommunens parker under eller i närheten av träd och buskage. (Se till exempel Sydsvenskans Lundadel 31 mars!). Det handlar om två blomsterväxter i **blåstjärnesläktet**, släktet med det botaniska namnet **Scilla**.

Den en arten bär det vetenskapliga namnet *Scilla forbesii* och kallas för **vårstjärna**. Vårstjärnan blommor lite tidigare än den andra arten, **Scilla siberica**, som iblandkallas rysk blåstjärna, men ännu vanligare rätt och slätt **Scilla**.

Namngivningen **är** som synes förvirrande och det är lätt att blanda samman de båda arterna. Men det är väl OK att göra det – huvudsaken är ju att vi kan njuta av prakten! Den som vill njuta som allra mest av den ryska blåstjärnan bör nu i dagarna uppsöka Holmbergsska parken ute vid Bollhuset – där finns fantastiska mattor av scillan.



Rysk blåstjärna, Scilla siberica, i Holmbergsska parken

Ingen tunnel till Sjölunda – Lund bevarar dammarna



Kampen för dammarna, Höje å naturskyddsområde och Källby reningsverk är äntligen vunnen! Torsdagen den 31 mars tog kommunfullmäktige det avgörande beslutet.

Det sista motangreppet kom i onsdags då Sjölunda-projektets programägare i VA Syd Dick Johansson i Sydsvenskan hotade med krav på minst 200 miljoner om Lundapolitikerna beslöt att hoppa av projektet. Det skulle innebära att taxan för vatten och avlopp höjdes rejält för lundaborna.

Vid torsdagens fullmäktigemöte hukade sig Lundapolitikerna inför hotet och dess opinionspåverkan, men majoriteten stod fast vid det tidigare beslutet att rädda Källby reningsverk.

Här i Klostergården andas vi ut. Kampen för dammarna som har pågått ända sedan 2016 är äntligen över.

(Blev beslutet på fullmäktigemötet ett annat kan du gapskratta och betrakta texten ovan som Veckobladets april-skämt. April, april din dumma sill vi kan lura dig hur vi vill.)

Klimatsmart byggande

Förra veckan behandlade byggnadsnämnden ett programförslag för hållbart byggande. Det var ett utmärkt program som föreslog en rad överväganden kommunen bör göra i sitt fastighetsinnehav och byggande. Det mest klimatsmarta är att förlänga byggnaders livslängd. Befintliga byggnader kan bevaras, renoveras, utvecklas genom måttlig ombyggnad. Väljer man att riva är det viktigt att återanvända så mycket material som möjligt.

Socialdemokraterna kände oro för att bevarande prioriterades i programmet och fick igenom en återremiss. Vi får väl se vad som finns kvar av de goda idéerna när det kommer tillbaka till nämnden för beslut.



Plan för klimatneutralt byggande och anläggning Remissversion 2022-03-01, Figur 9. Renovering av Stadshallen med bland annat restaurering av puts och hållbara materialval samt bevarande av olika interiörer.

Kulturhistorisk varsamhet och hållbarhet går hand i hand

Den kommunala personalen ägnar ganska mycket tid och kraft till att skriva program och målformuleringar, men när det sedan gäller väger programmen lätt mot exploatörernas önskemål. Ändå vore det naturligtvis ett stöd för oss med intresse för att bevara en kulturhistorisk bebyggelsemiljö att ha ett program med klimatargumenten på vår sida. De kulturhistoriska argumenten väger annars lätt bland de styrande i Lund, som inte anser sig behöva en stadsantikvarie på mer än halvtid.

Hur klimatsmart är det att överge ett befintligt sjukhus?

Planerarna i Region Skåne, borde få ett exemplar av programmet för hållbart byggande så fort det blir färdigt. Sjukhusplanerarna vill inte se några begränsningar varken vad gäller befintliga hus eller mark och har ett förslag på ett helt nytt sjukhus. Att inte använda befintliga hus och att bygga på stora arealer av bästa åkermarken utanför Brunnshög är nog det mest klimatsmarta man kan göra.

Program för arkitektoniska kvaliteter

Vid förra veckans möte beslöt också byggnadsnämnden om framtagande av ytterligare ett program – ett arkitekturprogram. Det är naturligtvis också positivt med ett arkitekturprogram med vissa riktlinjer om hur man bedömer kvalitet i den arkitektoniska utformningen. Det kan bli ett verktyg för det nybildade Skönhetsrådet, som inte har mycket andra uppgifter än att skapa debatt i dessa frågor.

Den tunga makten ligger i ägandet. Om kommunen äger marken kan krav ställas på bevarande och på utformning. I andra fall återstår dialog med fastighetsägare och byggherrar. I den dialogen kan konkreta program om hållbarhet och arkitektur vara till stöd.

Ann Schlyter, Ledamot för v i byggnadsnämnden

Den siste poeten vårdade sjuka i andra världskrigets Kiev av Gunnar StenSSon

Under de pågående eld-upphör-förhandlingarna i Budapest mellan Ryssland och Ukraina har Ryssland öppnat för möjligheten att dra tillbaka sina trupper från området runt Kiev.

Ukraina hör till de länder som drabbades hårdast av folkmord och förödelse under andra världskriget. Minnena väcks när bomberna faller. Paul Celan, som har kallats Den Siste Poeten, blev en av dem som vittnade om Förintelsen.

Paul Celan växte upp i Czernowitz, en gränsstad som fram till första världskriget hörde till Österrike-Ungern, under mellankrigstiden till Rumänien och sedan andra världskriget till Ukraina. Staden ligger några mil söder om Kiev.

Paul Celan föddes 1920 i en tysktalande judisk medelklassfamilj. Han skulle studera till läkare, anslöt sig som sextonåring till en vänstergruppering, läste Marx och Rosa Luxemburg och skrev poesi.

Sommaren 1941 ockuperades Czernowitz av nazisterna. Paul Celans föräldrar mördades i ett förintelseläger. Själv blev han uttagen till tvångsarbete. Efter 19 månaders tysk ockupation befriade Röda armén staden 1944. Paul Celan anställdes som sjukvårdare och deltog bland annat i en hjälpsats i det sönderbombade Kiev.

Så småningom lyckades Paul Celan resa till Paris där han hälsades som efterkrigstidens främste tyskspråkige poet. Han avled redan som 50-åring, kanske på grund av sina traumatiska upplevelser.

I samband med 100-årsminnet av Paul Celans födelse utger förlaget Faeton för första gången hans fyra tidigaste diktsamlingar på svenska i



översättning av Björn Sandmark och Mikael van Reis.

Mikael van Reis har också utgivit en omfattande biografi - **Den siste poeten. En essä om Paul Celans aska** - på Daedalos förlag.

Nu finns alltså fyra av Paul Celans diktsamlingar på svenska. Jag lånade just **”Ingenmansrosen”** på Stadsbiblioteket.

Till sist ett citat ur en dikt, tillägnad Nelly Sachs, som kan beskriva ovissheten i eld-upphörförhandlingarna i Budapest.

Vi

vet ju inte, vet du

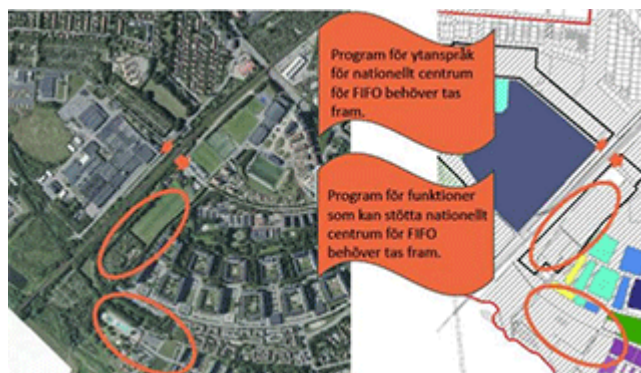
vi

vet ju inte vad

som

gäller.

Natur, spontanidrott och odlingsaktivitet hotas av Nationellt centrum



Ett nytt hot mot Klostergårdens naturområden förmörkar samtidigt vårhimlen. Det handlar om planerna på etablering av jättesprojektet Nationellt Centrum för Idrott och Folkhälsa, vars dussintals byggnader och anläggningar kan komma att breda ut sig över träddungar, koloniområden och odlingslotter i Gröna stråket och bokskogen mellan Sunnaväg och Höje å.

En bieffekt blir ökad trafik och nya parkeringstorg och busshållplatser. Bakom hotet står mäktiga krafter som Hemsö fastighets AB och Skånes Friidrottsförbund. Dessutom gör projektet anspråk på att vara nationellt! Sverige mot Klostergården.

Vi måste samla oss till fortsatt flerårig kamp för mångfald, odlingar och klimat i våra närmaste omgivningar. Varje kvadratmeter måste försvaras!

Miljöpartiet säger nej till nationellt centrum för idrott och folkhälsa på Klostergården



Området för Hemsös planer för ett nationellt centrum för idrott och folkhälsa

Som väntat beslutade majoriteten i Byggnadsnämnden vid sammanträdet i förra veckan att tillmötesgå fastighetsbolaget Hemsös begäran om att starta en planprocess för att möjliggöra den storskaliga satsningen på ett nationellt centrum för idrott och folkhälsa i sydvästra delen av Klostergårdsområdet. För planerna utan några invändningar röstade Samtliga borgerliga partier, inkl. SD och FNL, röstade för planen utan några invändningar. Detsamma gjorde Socialdemokraterna. Vänsterpartiet röstade för planen men yrkade som tillägg på att kolonierna skulle skyddas och att skolbyggnaden inte skulle ingå i planen. V:s tilläggsyrkanden Endast Miljöpartiet röstade emot planen i sin helhet, dvs nej till Hemsös begäran om att kommunen ska dra igång en planering.

I sin reservation till nämndens ställningstagande skriver MP bland annat att partiet är positivt till att det bildas ett nationellt centrum för idrott och folkhälsa i Lunds kommun. Men att MP ”inte kan acceptera att ett storskaligt projekt ska få breda ut sig på bekostnad av koloni- och odlingslotter och bostadsnära grönområden.” Partiet säger också i reservationen att skydda stadsnära grönområden är en angelägenhet inte bara för dem som bor på Klostergården utan för alla Lundabor.

Som slutkläm i reservationen framhåller MP att partiets nej till planen är ett ”ja till bostadsnära livsmedelsodling och ”ett ja till biologisk mångfald och grönska, och ett ja till att motverka ökade utsläpp av klimatgaser, samtidigt som det också är också ett ja till spontanidrott”.

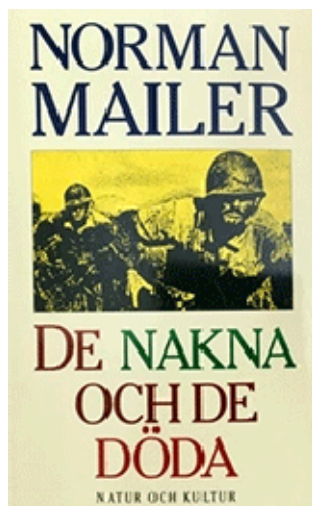
Byggnadsnämndens beslut innebär att ett så kallat planprogram ska tas fram. Beslut om att fastställa ett planprogram förväntas tas senast under nästa år. Planprogrammet ligger sedan till grund för en eller flera detaljplaner. För alla som vill bevara den gröna miljön och odlingarna i området finns alltså ännu tid för att försöka förmå fler partier att gå emot planen och om möjligt stoppa den. Ett utmärkt tillfälle att påverka partierna är ju frågor, diskussioner och debattartiklar och insändare i valrörelsen. Endast en bred och kraftfull folkopinion kan rädda odlings- och grönområdena på Klostergården!

Ulf Nymark, MP-ledamot i Byggnadsnämnden.

Femton månader i lumpen av Gunnar Stensson

Sedan vi installerats på Kronobergs läns regemente den där juniveckan efter studentexamen var det första vi beordrades göra att marschera till Elvagården och se en amerikansk krigsfilm vars svenska titel var Nationens hjältar. Engelska titeln var Sands of Iwo Jima.

John Wayne spelade en hård men rättvis sergeant som dog hjältedöden. Filmens höjdpunkt var hissandet av USA-flaggan sedan japanerna besegrats. The United States Marines marscherade över filmduken till tonerna av marinkårsmarschen.



Jag hade sett filmen något år tidigare. De första tio åren efter andra världskriget visades en rad krigsfilmer om USA:s krig mot Japan. Filmen hade imponerat på mig, men strax efter det jag sett den läste jag Norman Mailers roman **De nakna och de döda**, som gav en helt annan bild av kriget i Stilla havet. Mailer kritiserade dessutom Sands of Iwo Jima för fascism.

Samtidigt följde jag rapporteringen om Koreakriget. Visserligen blev general MacArthur avsatt när han ville fälla atombomber över Korea för att segra, men USA:s insats var tvivelaktig och ledde till Koreas delning och ett ändlöst krigstillstånd.

Så när jag återsåg Nationens hjältar var det med ganska skeptiska ögon.

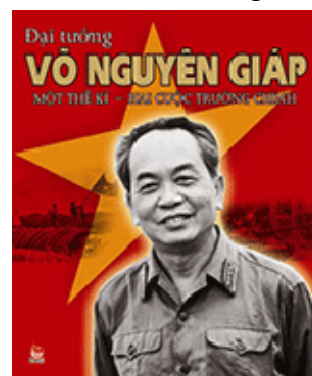
Under värnpliktens femton månader försvarade vi flygplatserna i Kalmar och Kallinge mot (rysk) ockupation. Några veckors vinterkrig utkämpades i trakten av Sundsvall. Vår beväpning var i första hand en mycket enkel med effektiv kpist, men också ett ganska krångligt och tungt automatgevär. Cykeltolkning var det normala förflyttningssättet. Jag har hängt efter en lastbil från Växjö såväl till Kalmar och Borgholm som Haväng i Skåne. I skogarna runt Växjö transporterade vi mat och/eller kulsprutor på tvåhjulskärror förspända med hästar. Min svarta häst som hette General.

En av kamraterna på jägarplutonen kom från Slöinge i Halland och kallades Fylle-Nisse sedan han medvetet trotsat regeln att inställa sig på regementet före klockan 22. Straffet blev en natt i arresten. Fylle-Nisse och jag blev kompisar. Vi läste och pratade om böcker och gick på bio när vi hade tillfälle. Efter lumpen brevväxlade vi. Ulf Nilsson som han hette blev journalist i Helsingborg och jag besökte honom några gånger där. När jag skulle gifta mig avrådde han mig med orden ”En gift man är en död man”. Det retade Karin. Vi träffade honom i Stockholm ett par gånger sedan han blivit världsreporter på Expressen.

Han räddade oss när vi var utfattiga, som vi var då och då. Kontakten upphörde i samband med Vietnamkriget. Härom året dog Fyllenisse.

Regementet larmades klockan två en natt i början av maj 1954. Krigsutbrott. Vi beordrades ut till våra krigsposteringar i skogarna runt Växjö. All utrustning måste med. Väl ute förberedde vi oss för krig genom att gräva skyttegropar, skicka ut spanare i närområdet och söka samband med andra grupper. Telefon och radio saknades. Mitt på dagen var allt klart. Vi hade inte fått någon information om situationen och var hungriga och utmattade. Till slut kom en hästdragen vagn med kall havregrynsgröt som vi öste i våra matkärler och satte i oss. Vi hade för länge sedan fattat att allt var fejkat, men undrade ändå varför detta fejkades just nu. Det fick vi veta så småningom.

De vietnamesiska kommunisterna under Ho Chi Minh och general



Giap hade besegrat den franska kolonialarmén i slaget vid Dien Bien Phu. Världsläget var försämrats och krigshotet mot Sverige överhängande. Ulf och jag trodde förstås inte på det. Vi var överens om att den ruttna franska kolonial-makten måste lämna Indo-kina och låta en nationell demokratisk regim efter amerikanskt mönster etableras i Vietnam. USA skulle avskaffa kolonialismen i Asien och Afrika, bekämpa kommunismen och stödja demokratiska rörelser i de befriade länderna.

Det var 1950-talets förhärskande syn på världsläget och många höll fast vid den genom hela Vietnam-kriget, befrielsekrigen i Afrika och krigen om olja i Mellanöstern. Rysslands invasion i Ukraina för fem veckor sedan tycks ha återupplivat den. Ulf Nilsson ändrade aldrig sin världssyn.

Kort efter krigsövningen skulle den årgång som fullgjort sin värnplikt hemförlovas. Dessförinnan genomförde regementet ett korum, en sorts militär gudstjänst. Jag beordrades plötsligt att läsa "Fader vår" inför några hundra bassar. Överraskad tvekade jag. Heter det "Fader vår som bor i himlen" eller "Fader vår som är"? Efter en lång paus satsade jag på är. Musikkåren avslutade med Kronobergs regementes paradmarsch.

Vi som skulle göra femton månader i lumpen deltog i de nyinrycktas utbildning under sommarmånaderna innan vi äntligen fick lämna kasernerna i slutet av augusti.

Att jag skulle till Lund var självklart. Men vad hade jag i Lund att göra?

Global strejk för klimatet på Stortorget



Fridays for Future startades av en skolflicka, Greta Thunberg, den 20 augusti 2018. Hon satte sig då som ensam skolstrejkare utanför riksdagshuset i Stockholm för att lyfta miljöfrågan inför valet samma höst.

Varje fredag strejkar nu tusentals elever och studenter i över 100 länder på alla kontinenter för att politikerna ska göra följande:

1. Håll den globala temperaturökningen under 1,5 °C jämfört med förindustriella nivåer.
2. Följ Parisavtalet.
3. Säkerställ klimaträttvisa.
4. Lyssna på den bästa samlade vetenskapen som för närvarande finns.

I fredags bjöd Fridays for Future åter in till Global strejk för klimatet i länder runt om i världen. Bara i Sverige ordnades demonstrationer i 26 olika städer. På Stortorget i Lund samlades ett hundratal personer, en manifestation för att ännu en gång försöka påverka politikerna att förstå allvaret i klimatkrisen.

I fredagens strejk lyftes speciellt punkt 3 ovan upp, den om klimaträttvisa. Kravet på

minskning av växthusgaser ställs framförallt på de rikaste i världen eftersom 1 % av världens befolkning är ansvariga för 15 % av utsläppen av växthusgaser. Den rikaste hälftens årliga utsläpp är mer än 75 gånger högre än den fattigaste hälftens. Utsläpparna är samma aktörer som gör att många lever på existensminimum, har dåliga arbetsvillkor och utsätts för förtryck i olika former. Därför måste vi strejka för att kräva en rättvis omställning som sätter marginaliserade gruppers behov i första rummet.

Den lokala ledningen i Lund för Fridays for Future, bestående av bl.

a. Lottie Rosenkvist, hade bett deltagarna ta med sig egna plakater. Rysslands angrepp på Ukraina och följderna av invasionen hamnade av naturliga orsaker i fokus på många av deltagarnas plakater. Kriget är en fruktansvärd katastrof för människorna i Ukraina, men också förödande för klimatpolitiken. På grund av detta vansinniga angrepp på Ukraina hamnar klimatet åter i skymundan på den politiska dagordningen. Även kriget i sig medför en påfrestning på klimatet genom en enorm förödelse av materiella resurser.

Mellan talen och slagorden spelade två olika orkestrar: Jazzbandet Landelius med vänner och den ständigt lika aktuella orkestern Röda kapellet.

Lottie Rosenkvist avslutade manifestationen med att i denna tid av katastrofer citera Wolf Biermanns dikt Uppmuntran:

Nej, låt dig ej förhårdna
i denna hårda tid.
Dom alltför hårda brister,
dom alltför styva mister
sin vassa udd därvid.

Nej, låt dig ej förbittras
i denna bittra tid,
för grämsen den bygger
ett galler runt omkring dig,
och makten klarar sig.

Nej, låt dig ej förskräckas,
i denna skräckens tid.
Dom hoppas ju på detta,
att innan kampen börjat,
vi gett oss utan strid.

Nej, låt dig ej förbrukas,
men bruka väl din tid.
Nej, låt dig aldrig kuvas,
du stöder oss, vi stöder dig,
vi ger varandra liv

Vi låter oss ej tystas
i denna tysta tid,
en dag ska marken grönska,
då står vi alla starka,
då är den här vår tid.

Marianne Sonnby-Borgström, text och foto



Lottie Rosenkvist



Lottie Rosenkvist



Margot Bengtsson och Saima Jönsson med plakat Olja och gas göder Putin och föder krig



Nilla Bolding, ständigt central deltagare i FFF



Pontus Bergendahl, klimataktivist i Extinction Rebellion, i samspråk med Lottie Rosenqvist



Röda Kapellet



*Ulrika Jacobsson med sin paroll Skrota alla vapen, och återvinn metallen,
skrota alla vapen och slå alla krig ur skallen*



Jazzbandet Landelius med vänner